

BANG I IDUN/VJ 1966/21:

I USA går som bekant en toppschlager som heter »The Ballad of the Green Berets» och är en hymn till de amerikanska fallskärmsjägarna i Vietnam.

Detta har icke lämnat den svenska schlagerindustrin någon ro. Vi har fått en ballad på samma melodi om den svenske gossen i blå basker, FN-soldaten. Det är ett brinnande behov för mig att att få trycka av några strofer därur.

*Krig och död, ett fjärran land,
gråt och svält, ett namn i brand
men i sken från en handgranat
i basker blå stod en svensk soldat.*

*Han kom dit för att skapa fred,
skapa fred i ett land som led,
som en vän var han alltid sedd
och alltför ung för att vara rädd.*

*Han kom dit från sitt land i nord
att få slut på krig och blod,
reste bort från sin fästemo,
reste bort för att kanske dö.*

*Läppar dog som kvinnor kysst,
blod och eld, sen blev allt tyst
men i sken från en handgranat
i basker blå stod en svensk soldat.*

*Så en dag kom det ett brev
och i det hans fästemo skrev
vad än sker så finns jag här
och du vet att jag har dig kär.*

Man kan ju inte vara annat än glad och tacksam att denna amerikanska sång har fått en svensk version, och därtill en som fått ett så gott grepp om ämnet. »Läppar dog som kvinnor kysst...»

Främför allt hjältemodet kommer fram så fint, tycker jag. »Men i sken från en handgranat, i basker blå stod en svensk soldat.» Vad som skildras är såvitt man kan förstå en handgranat som exploderar alldeles bredvid vår man. Alla möjliga andra soldater skulle här kanske ha hukat eller tagit betäckning eller vad det heter. Men vår, han står där han står han, i basker blå. Detta är en svensk soldat och en sådan hukar icke.

Sen har vi detta med fästemon, som han reser ifrån, för att skapa fred och få slut på krig och blod och bli hjärtinnerligen omtyckt av alla — allt det där är ju så stiltigt så man fryser.

Men vill man vara grinig, så kunde man kanske säga att det fattas en vers. Jag har själv en gång pratat med hederliga svenska pojkar i Kongo, och i enkäter med våra FN-mannar har det då och då framskyttat att man också i någon liten mån reser ut för att tjäna sitt bröd och kanske rent av få lite över till bosättningen med fästemon. Men å andra sidan får man ju förstå att en schlager kan inte vara hur lång som helst.

Som i nästan all stor poesi så finns det också här en och annan dunkel punkt. Jag tänker på brevet från fästemon. »Vad än sker så finns jag här», skriver hon. Riktigt hur hon tänker sig saken vet man inte. Vad än sker — om hon menar att han kunde falla ifrån — och det är ju verkligen att befara, som han står där alldeles bredvid den där handgranaten — så kunde det ju vara detsamma om hon finns hemma eller inte. Eller om det skulle menas att han fölle för en annan flicka, men det vill man verkligen inte tro om en svensk soldat i basker blå. Hur som helst så är ju huvudsaken att det hela med denna vers får ett litet stänk från en annan genre, sjömansvisan, som också den från försäljningssynpunkt är mycket tilltalande.

Nu slutar man skoja.

Här har man alltså en sång som i Amerika är en patriotisk kommersiell spekulation i ihålig och hemsk heroism. Vi har ju inget Vietnamkrig att skicka ut våra tappra gossar i, men sinne för kommersiell spekulation förefinnes. Så får man ta till den svenske FN-soldaten och polera upp honom till sällsamt hjältemod, och så håller man sirap över honom och alltihop och smetar på med lite blågul hybris om de hundra-femtio procentig ädla svenska motiven.

Ädelpekoral kan vara roliga. Det här är inte roligt.

P. S. Ingen förnekar att FN-soldater har varit i fara eller kan komma däri. Inte minst därför är den här sentimentala slagervällingen så kväljande.